

# Volt

Verkiezings-  
programma  
Noord-Holland  
2023 - 2027

**#GeneratieVolt**

TOEKOMST  MADE IN EUROPE

# We kunnen niet wachten

Terwijl Schiphol met lange wachtrijen kampt en het vast staat op de A8, stijgt de zeespiegel. De noodklok voor het klimaat klinkt onophoudelijk. Mensen maken zich zorgen om torenhoge energierekeningen en dalende koopkracht. Personeel is voor ondernemers nauwelijks aan te slepen. Tegelijkertijd is de groep werkende armen fors. Het zijn de gevolgen van een generatie lang kiezen voor de welvaart van een kleine groep, in plaats van welzijn voor iedereen.

Crisis vraagt om actie. Niet volgend jaar, maar nu. We kunnen niet wachten. En wat doen we in Noord-Holland, als het water ons aan de lippen staat? Dijken verzwaren. Bruggen bouwen. Samenwerken. Wat hebben we daarvoor nodig? Minder focus op door wie het misgaat, meer op voor wie het beter moet. Ofte wel: bestuur waarbij niet de politieke, maar de menselijke maat centraal staat. Niet de waan van de dag, maar de lange termijn.



## Toekomstgerichte politiek

Wij zijn Volt, de eerste pan-Europese politieke beweging. We geloven dat we de uitdagingen waar we in Noord-Holland voor staan alleen op kunnen lossen als we voorbij grenzen durven kijken. Voorbij de grenzen van de provincie en het land.

Volt heeft meer dan honderd gekozen volksvertegenwoordigers verspreid over heel Europa, onder wie vertegenwoordigers in het Europees Parlement, de Tweede Kamer en in tien Nederlandse steden. Op alle niveaus zetten wij ons in voor betere samenwerking en om iedere burger in staat te stellen zelf in actie te komen. Positieve verandering vanuit de samenleving.

De provincie vormt daarbij de schakel tussen de gemeenten en de landelijke overheid. Daar willen we die samenwerking en inspraak waar maken. Onze missie in Noord-Holland: zorgen dat onze veelzijdige samenleving er sterker voor staat wanneer we haar doorgeven aan de volgende generatie.

Om dat te doen willen we de provincie bestand maken tegen klimaatverandering, de wooncrisis aanpakken, problemen met het stroomnet verhelpen en de toekomstige uitdagingen rondom droogte en drinkwater oplossen. Dat vereist visie, vooruitkijken: toekomstgerichte politiek.

## Jouw stem telt

Tijdens de verkiezingen op 15 maart staat er veel op het spel. De Statenleden die je kiest, kiezen op hun beurt onze Eerste Kamerleden. In het Provinciehuis en de Eerste Kamer worden keuzes gemaakt die direct invloed hebben op jouw leven. Hoe delen we onze openbare ruimte in? Welke accenten leggen we qua vervoer? Waar halen we onze hernieuwbare energie vandaan?

Volt wil zoeken naar een nieuw evenwicht. Tussen stedelijk en landelijk, woonruimte en groen. Tussen leefbaarheid vandaag en duurzaamheid morgen. Een provincie die verbonden is met Europa en de wereld, maar de kleinste gemeenschappen niet uit het oog verliest. Een provincie die gemeenten in moeilijkheden bijstaat, alle talenten in de samenleving benut en de toekomst met vertrouwen tegemoet treedt.

De nieuwe generatie politici kan niet wachten om aan de slag te gaan. We kunnen niet wachten om de stem van Noord-Hollanders te laten horen in Haarlem, Den Haag en in Europa. We kunnen niet wachten om de Volt-kiezer met een positief geluid te vertegenwoordigen in de Provinciale Staten en de Eerste Kamer.

## We kunnen niet wachten 2

### 1 Kiezen voor een duurzaam Noord-Holland 6

Klimaatverandering raakt ons allemaal. Het is een uitdaging die we alleen samen het hoofd kunnen bieden. Volt maakt heldere keuzes om voor 2040 klimaatneutraal te zijn. We willen de provincie tegelijkertijd weerbaar maken tegen de opwarming van de aarde, verdroging, zware regenval en een stijgende zeespiegel.

### 2 Modern en toegankelijk 10

Een leefbare provincie is voor iedereen bereikbaar. We willen een provincie zijn die slim omspringt met de beschikbare ruimte – onderweg naar een duurzame toekomst. Digitaal werken vormt een steeds belangrijker onderdeel van ons leven, met nieuwe kansen en uitdagingen. Volt wil de digitale leefomgeving menswaardig, veilig en inclusief vormgeven.

### 3 Een nieuwe kijk op de economie 12

Een duurzame economie is de motor van een sterke samenleving. Hoe kunnen we economie en samenleving met ruimte voor innovatief ondernemerschap klaarstomen voor de komende decennia? Volt wil met concrete oplossingen werken aan een bruisende provincie, waarin welzijn centraal staat. Door brede samenwerking stimuleren we de economie en pakken we knelpunten zoals werkgelegenheid en infrastructuur aan.

### 4 Betrokken burgers, betrokken bestuur 16

Volt ziet de provincie als een verbindende bestuurslaag die eigen middelen heeft om haar omgeving leefbaarder, groener en innovatiever te maken. We willen de inspraak van burgers in de provincie beter organiseren – wat ons betreft essentieel voor een goedwerkende democratie.

### 5 Noord-Holland leefbaar en sociaal 18

Het sociale fundament moet vooropstaan, zeker wanneer een mogelijke recessie ons tot lastige keuzes dwingt. Zo blijft Noord-Holland een provincie van sociale, sterke en inclusieve gemeenschappen. Daarnaast moet de provincie inzetten op een gezonde leefomgeving. Een gezonde omgeving leidt tot een gezonde bevolking en een gezonde bevolking zal minder zorgvraag hebben.

### +1 Toekomst. Made in Europe 20

We geloven in transformatie van binnenuit, gevoed door inspiratie van buitenaf. Daarom zetten we in op bestuurlijke vernieuwing en halen we de beste ideeën die zich al bewezen hebben in andere Europese regio's naar Noord-Holland.



# 1 Kiezen voor een duurzaam Noord-Holland

**De klimaatcrisis is een feit. Om de schade te beperken moeten we nu handelen. We streven naar een veilige, duurzame toekomst, door heldere keuzes te maken over energiegebruik, landbouw, vervoer en hoe we omgaan met land, lucht en water.**

## Klimaat- en toekomstbestendig

De gevolgen van klimaatverandering hebben op verschillende manieren invloed op ons leven. Daarom is een aanpak op meerdere fronten nodig. Volt wil dat de provincie met alle betrokken partijen – nationaal en in Europees verband – samenwerkt aan een doeltreffende **strategie voor klimaatadaptatie**. Zo houden we ons hoofd koel en onze voeten droog. Als we ons nu voorbereiden op de toekomst, blijft Noord-Holland een bloeiende, groene provincie. Dat betekent:

- » de ruimte tussen dorp en stad **flink vergroenen** om hittestress tegen te gaan;
- » **effectief watermanagement** tegen verdroging, (de gevolgen van) overstromingen en uitzonderlijke waterstanden;
- » **strengere bouwweisen** om zware stormen en hevige regenval het hoofd te bieden.

## Energietransitie

Driekwart van het broeikasgas dat we uitstoten, komt voort uit energiegebruik. Die uitstoot terugdringen is voor mens, dier en planeet van levensbelang. Net als de noodzaak om **onafhankelijk te worden van fossiele brandstoffen** uit het buitenland, wat de tragische oorlog in Oekraïne nog eens pijnlijk duidelijk maakt. Om de overgang van fossiele naar schone energie mogelijk te maken, moeten we een aantal keuzes maken in het provinciale beleid:

- Door de torenhoge energieprijzen is het nu **nóg** meer van belang om vanuit gemeenten en provincie werk te maken van **isolatie**.
- **Energiearmoede** is een schrijnend probleem en verdient onze volle aandacht. Volt wil dat er snel actie wordt ondernomen om de warmte-transitie inclusiever te maken, zodat een warme woning voor iedereen binnen bereik is.



- De wind die langs onze kusten raast, kan nog beter worden ingezet voor onze stroomvoorziening. Volt wil verder zoveel mogelijk daken gebruiken om de kracht van de zon te benutten. **Wind- en zonne-energie vormen het fundament** van de energiemix van de toekomst.
- Verder investeren in een **waterstofeconomie** is een belangrijke stap om een divers aanbod te realiseren op de energiemarkt. Voor (zware) industrie (waaronder staalproductie), scheepvaart, internationaal transport en uiteindelijk zelfs de luchtvaart is waterstof veelbelovend.
- Volt wil dat de provincie meer investeert in onderzoek en infrastructuur, en overlegorganen inricht om waterstof te positioneren als energiedrager van de toekomst.
- In de strijd tegen klimaatverandering hebben we niet de luxe om CO2-neutrale energiebronnen uit te sluiten. Oude stigma's over kernenergie steken in de politieke discussie nog te vaak de kop op, terwijl de innovatie van veilige, relatief duurzame kernenergie in de laatste decennia een vlucht heeft genomen.

## Kernenergie

Noord-Holland heeft met de **centrale in Petten** al een sterk visitekaartje in handen als het gaat om een toekomstvisie op kerntechnologie. Met de medische isotopen die daar worden geproduceerd, werden tijdens de coronapandemie per dag 30.000 mensen met kanker geholpen.

Volt wil dat de provincie het taboe doorbreekt en bouwt aan het imago van kerntechnologie en het investeringsklimaat voor kernenergie bevordert. Dit door op voorgeselekteerde locaties **de constructie van nieuwe, al dan niet kleine modulaire centrales** aan te moedigen en financieel aantrekkelijker te maken.





## Natuurlijke balans

In de gebieden tussen dorpen en steden is veel winst te halen als het gaat om de biodiversiteit, de lucht- en waterkwaliteit en de manier waarop we omgaan met wonen, werken en vervoer. Hoe zorgen we dat onze voedselzekerheid op peil blijft en onze economie sterk en veelzijdig? Hoe bewaken we de balans tussen deze zaken en de leefwereld van mens en dier? Hoe zorgen we ervoor dat de discussie rondom stikstof een dialoog wordt waarin we zoeken naar wat ons verbindt, in plaats van wat ons verdeelt?

- Volt ziet de **agrarische sector als bondgenoot** in de transitie naar meer biodiversiteit, beter landschapsbeheer en betere water-, bodem- en luchtkwaliteit.
- **Kringlooplandbouw** heeft waar mogelijk onze voorkeur.
- We geloven in de Noord-Hollandse traditie van dieren in de wei. We vinden dat de beperkte **intensieve veehouderij** in onze provincie in overleg met boeren zo snel mogelijk moet worden uitgefaseerd.
- In samenwerking en een open dialoog met boeren realiseren we een beter dierenwelzijn, vinden we een weg uit de **stikstofcrisis** en zorgen we ervoor dat we trots kunnen zijn op onze natuurlijke rijkdom.

De agrarische sector is niet de enige sector die bijdraagt aan de stikstofuitstoot. Volt pleit voor een langetermijnplan waarin de vijf kritische sectoren allemaal **een eerlijke bijdrage** leveren. Dit gaat naast landbouw en veeteelt om de industrie, de luchtvaart, het verkeer en de bouw.

## Evenwicht voor de industrie

Economische zwaargewichten als Schiphol en Tata Steel zijn bedrijven van uitersten. Ze bieden tienduizenden mensen een baan, maar verbruiken tegelijkertijd een enorme hoeveelheid energie en zijn in Nederland de meest vervuilende bedrijven qua stikstofuitstoot. De gezondheidsschade voor omwonenden is onacceptabel, maar waar de problemen het grootst zijn, is ook de meeste ruimte voor verbetering.



- **Tata steel** is een belangrijke werkgever, maar is naast stikstof ook de grootste CO2-uitstoter van Nederland. We juichen het plan voor 'groen staal' toe. Daarmee legt Tata Steel zich toe op staalproductie met behulp van waterstof. Toch willen we serieus kijken naar versnelde sluiting van **kooksfabriek 2** vanwege de enorme impact op de volksgezondheid.
- **Schiphol** houdt het vanaf 2026 op **maximaal 400.000 vluchten** per jaar en Luchthaven Lelystad blijft

gesloten. De provincie ondersteunt de Schiphol in onderzoek en ontwikkeling van duurzamere luchtvaart, bijvoorbeeld op basis van duurzame luchtvaartbrandstof of waterstof.

- We pleiten voor het **afschalen van korte afstandsvluchten** en op den duur een verbod. Tegelijk ondersteunt de provincie in samenwerking met andere Europese regio's de **versnelde ontwikkeling van Europese hogesnelheidslijnen** voor treinverkeer.



# Versnelde ontwikkeling van Europese Hogesnelheidslijnen

# 2 Modern en toegankelijk

**Terwijl onze maatschappij in snel-treinvaart digitaliseert, blijft de overheid nog te vaak achter. Volt wil dat een (digitaal) bereikbare, efficiënte en toegankelijke overheid de norm wordt. Zo wordt iedereen beter en sneller geholpen met meer oog voor privacy en dataveiligheid.**

**Goede verbindingen tussen dorpen, steden en recreatiegebieden zijn belangrijk voor de leefbaarheid van onze provincie. Onze mobiliteit moet duurzamer, betaalbaarder en beter toegesneden worden op de wensen van de Noord-Hollanders.**

## Digitale transitie

Digitalisering brengt veel kansen en uitdagingen met zich mee. Volt wil dat de overheid haar taken slimmer uitvoert en zorgt dat iedereen mee kan komen. Een moderne, toegankelijke overheid bereiken we door werk te maken van **digitale inclusie**.

- **Technologie is niet neutraal.** De toeslagenaffaire heeft laten zien hoe belangrijk het is dat de overheid altijd rekening houdt met de mensen aan de andere kant van een maatregel of systeem. Efficiëntie mag nooit ten koste gaan van de menselijke maat.
- Volt wil een provinciale **portefeuille digitale zaken**. Het digitale domein staat inmiddels centraal in het functioneren en communiceren van de overheid. Kennis van digitale zaken is dus onmisbaar en moet ingebouwd worden in overheidsprocessen.
- De provincie gaat zich ook houden aan de principes voor een inclusieve digitale samenleving die de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten hanteert. Verder willen we met gemeenten in gesprek over de **'cities for digital rights'** en het bevorderen van inzicht in de digitale impact van overheidskeuzes.



## Mobiliteit 4.0

De manier waarop we ons verplaatsen, wonen, werken en samenleven verandert snel. Die verandering vraagt om een nieuwe visie op de toekomst van mobiliteit. In die visie staan duurzaamheid en inclusiviteit voorop. De provincie kan veel bijdragen aan die verandering door alle seinen op groen te zetten voor de mobiliteit van morgen.

- We willen dat de provincie investeert in **mobiliteitshubs** die verschillende vormen van vervoer samenbrengen, zoals openbaar en deelvervoer. We kiezen voor maatwerk om tegemoet te komen aan de situaties van reizigers en de verschillende gemeenten. We zetten ons in om deelmobiliteit te stimuleren in het landelijk gebied, waar de markt dit niet oppakt.
- Volt wil dat de provincie in samenwerking met omliggende provincies, regio's en steden de weg vrijmaakt voor een **platform voor deelmobiliteit** dat alle vormen van deelmobiliteit samenbrengt in een toegankelijke app: deelauto's, deelscooters, (deel)taxi's en deelfietsen. In combinatie met hoogwaardig openbaar vervoer maken we zo duurzaam deur-tot-deur-vervoer mogelijk voor iedereen.
- In navolging van Antwerpen en Berlijn pleit Volt voor een **nieuw tarievenstelsel** dat het goedkoper maakt om buiten de stad langere afstanden te overbruggen en een ov-korting van 34% voor mensen met een laag tot middeninkomen.

- Fietsen blijft een belangrijk deel van die toekomstige mobiliteitsmix. De introductie van e-bikes creëert echter een nieuwe dynamiek. Fietspaden worden drukker en fietsen over lange afstand leidt fietsers soms langs slechte wegen of brengt ze in gevaarlijke situaties. Daarom kiest Volt naar Deens voorbeeld voor meer **fietssnelwegen**, waarop snelle en langzame(re) fietsers een eigen plek op de weg krijgen en waarmee fietsverkeer tussen dorpen en steden veiliger en sneller wordt.

De coronapandemie maakte veel van ons noodgedwongen bekend met het begrip thuiswerken. Inmiddels draaien veel bedrijven gelukkig weer op volle kracht, maar thuiswerken kan een belangrijk middel zijn in de strijd tegen CO2-uitstoot en files. In navolging van Zweden en Frankrijk pleiten we daarom voor een **slimme spitsheffing**, zoals voorgesteld door het Centraal Planbureau en het Planbureau voor de Leefomgeving.

Daarbij is de inzet op spitsmijden ook een goede manier om het OV betaalbaar en beschikbaar te houden in de provincie, omdat kosten hiervan sterk gebaseerd zijn op voertuig- en personeelsinzet tijdens de spits.





**Alles is mogelijk  
in een Europa dat  
samenwerkt**





# 3 Een nieuwe kijk op de economie

**De handelsgeest van Noord-Holland heeft de provincie en haar inwoners veel gebracht, maar voor dorpen en steden die aantrekkelijk zijn om in te wonen en werken is onderlinge solidariteit een voorwaarde. Volt kiest voor evenwichtig beleid dat ruimte geeft om te innoveren zonder afbreuk te doen aan het sociale weefsel van de provincie.**



## Thuis in Noord-Holland

De wooncrisis treft inmiddels grote delen van Nederland. Onze Tweede Kamerfractie werkt hard om de crisis op landelijk niveau te bestrijden.

Daarnaast gelooft Volt dat er provinciaal en lokaal actie nodig is voor het oplossen van de problemen op de Noord-Hollandse woningmarkt.

De provincie moet de teugels in handen nemen op het gebied van volkshuisvesting. **Wonen is een recht, geen luxe.** We willen dat Noord-Holland duidelijke stappen zet voor de korte en lange termijn. Oplossingen die nu het verschil maken voor de groepen die het meest getroffen zijn door de wooncrisis. Volt wil in de toekomst structureel zorgen voor een **eerlijk, sociaal en houdbaar woonbeleid.**

De provincie heeft in oktober 2022 aangegeven om tussen nu en 2030 **184.000 nieuwe woningen** te willen bouwen. Door problemen op het stroomnet (netcongestie), de stikstofproblematiek en andere uitdagingen staat de teller qua harde bouwafspraken nu slechts op 81.000

Dat is een **kolossale rem** op de economische toekomst van Noord-Holland. Bovendien vormt het voor heel veel mensen vooral ook een rem op hun persoonlijke toekomstplannen. Denk aan de student die graag op kamers wil, het gezin dat graag wil uitbreiden, de statushouder die al te lang wacht op een thuis of iemand op leeftijd die graag kleiner wil wonen.

Het **doorbreken van deze impasse** is voor Volt van het grootste belang. Daarom willen we:

- een **onderzoek naar de economische gevolgen** van deze rem op de bouw;
- een multidisciplinaire provinciale taskforce die samen met gemeenten, het Rijk en belanghebbenden aan de slag gaat om drempels weg te nemen en de bouw aan te jagen – een **bouwbreekijzer**;
- **regionale afstemming** om te komen tot betere doorstroming. Die bereiken we met een meer diverse woningvoorraad: startershuizen komen vrij, bewoners met middeninkomens schuiven door. Meer keuzevrijheid, meer maatwerk;
- investeren in een **innovatieve woonmarkt**: natuurinclusief bouwen, binnenstedelijk bouwen, flexibeler omspringen met bestemmingen en wooncoöperaties;
- dat de provincie en regio's actief de regie pakken om **leegstand** tegen te gaan.



## Duurzaam innoveren

Een nieuw tijdperk vraagt om een nieuwe manier van kijken naar hoe we ons verplaatsen, voedsel produceren en energie opwekken. Voor iedere crisis die ons bedreigt, bestaat er ergens in de provincie, Nederland, Europa of elders in de wereld een goede oplossing. We willen ruim baan maken voor creatievelingen die willen bijdragen aan het oplossen van klimaatvraagstukken.

- Op het gebied van subsidies en samenwerkingsverbanden liggen grote kansen die we niet onbenut kunnen laten. De provincie moet een aanjager worden van groene innovatie, bijvoorbeeld door betere inzet van **provinciale investeringsfondsen en regionale ontwikkelingsmaatschappijen.**
- Circulariteit wordt de norm. De provincie geeft daarin het goede voorbeeld en stelt zich daarnaast op als verbinder: tussen de academische wereld en ondernemers, en tussen de EU en het lokale midden- en kleinbedrijf. Zo lossen we onze eigen duurzaamheidsvraagstukken op en creëren we een **toekomstbestendige economie.**
- Ook pleiten we voor een **ontziltingsincubator.** Daarmee gaan we de strijd aan tegen toekomstige drinkwatertekorten in binnen- en buitenland als gevolg van klimaatverandering.

# 4 Betrokken bestuur, betrokken burgers

Vertrouwen in de politiek herstellen kan alleen als inwoners van Noord-Holland gehoord worden. Volt ziet de provincie als een verbindende bestuurslaag die Nederland groener en innovatiever maakt. De inspraak van burgers is een essentieel onderdeel van een goed werkende democratie. De provincie is dé plek om die inspraak structureel beter te organiseren.

## Meer Noord-Holland in Europa

Noord-Holland heeft als belangrijke Europese regio baat bij een actievere rol in de koers die de EU uitzet en bij beter zicht op de subsidiestromen die voor Noord-Hollanders beschikbaar zijn.

In de komende jaren stelt de Europese Unie bijna **400 miljard euro** ter beschikking in de vorm van subsidies voor projecten op het gebied van verduurzaming, energie(voorziening), digitalisering en tal van uitdagingen die we delen met andere Europese regio's. Als voorbeeld: Noord-Holland is nu al dé proeftuin waar het waterstofnetwerk in aanbouw is en het stroomnet van de toekomst wordt ontwikkeld.

Daarom wil Volt een **bureau voor Europese subsidies** binnen de Provinciale Staten, dat bij grote provinciale projecten adviseert over subsidie-eisen en bedrijven en burgers wegwijs maakt.



## Geïnformeerd en betrokken

Volt staat op Europees, landelijk en provinciaal niveau voor een interactieve democratie. We willen dat Noord-Hollanders structureel inzage krijgen in belangrijke afwegingen en betrokken worden bij keuzes die invloed hebben op hun leven.

- Daarom willen we experimenteren met **gebieds- en burgerberaden**. We willen dat burgers vaker betrokken worden voordat beleid wordt bepaald. Geen inspraak voor de vorm, maar een open dialoog met invloed op de koers. Daarvoor is ijzersterke voorlichting een voorwaarde.

- De informatievoorziening vanuit de overheid kan beter. Daarom wil Volt dat de provincie onderzoekt hoe alle informatie waar de burger recht op heeft centraal en digitaal toegankelijk kan worden in een **interactief burgerinfoplatform**.
- We willen de provincie in goede staat overdragen aan toekomstige Noord-Hollanders. We pleiten daarom voor een **generatietoets** als vast onderdeel van beleids- en investeringskeuzes. Bijvoorbeeld: als je een wijk neerzet die minstens honderd jaar mee moet, dan denk je na over wie daar in de toekomst komt te wonen en hoe hun levens er dan uitzien. Zo verankeren we vooruitkijken in het provinciebestuur.

## Politieke en bestuurlijke vernieuwing

Het model waarmee we in Nederland ons bestuur inrichten, is inmiddels verouderd. Dit model – ‘het Huis van Thorbecke’ – gaat nog altijd uit van drie bestuurslagen: de gemeente, de provincie en het Rijk. In de praktijk heeft ons bestuurlijke stelsel echter meer ‘verdiepingen’ gekregen, die nu niet goed worden meegenomen bij de verdeling van taken en bevoegdheden.

Gemeenten bundelen steeds vaker de krachten in samenwerkingsregio's. Het voordeel hiervan is dat ze samen meer gedaan krijgen dan afzonderlijk. Het nadeel: er is weinig toezicht op deze samenwerkingsverbanden. Voor een levendige democratie is transparantie een vereiste.

Ook is de Europese Unie niet als volwaardige bestuurslaag opgenomen. Waar dit huis ooit met drie verdiepingen toekon, is het nu tijd voor een ‘renovatie van Thorbecke’ die recht doet aan de huidige realiteit.

- Ten eerste willen we dat de provincie een **onderzoek doet naar het toegenomen aantal bestuurslagen** tussen provincie, Rijk en gemeente.
- Vervolgens willen we inzetten op meer **grip vanuit de provincie en gemeente op die bestuurslagen**, met oog voor meer transparantie en democratische controle.
- Ten slotte vinden we dat **Europa** erkend moet worden als eigen, permanente verdieping in het huis.





# 5 Noord-Holland leefbaar en sociaal

In Noord-Holland moet iedereen de ruimte krijgen. De ruimte om te leren, om te ondernemen, om te zijn wie je wilt zijn. Maar de ruimte is schaars en een sociale basis is niet meer vanzelfsprekend. Met een mogelijke recessie voor de deur is het daarom extra belangrijk om keuzes te maken.

Het sociale fundament is daarbij onze prioriteit. Niemand mag buiten de boot vallen. Verder willen we dat de provincie zich inzet voor een gezonde leefomgeving. Zo blijft Noord-Holland een provincie van sterke, sociale, gemeenschappen.

## Ruimte voor verbetering

De komende jaren moeten we als bewoners van Noord-Holland met elkaar in gesprek over hoe we onze schaarse ruimte eerlijk benutten. Hoe bieden we **starters de ruimte om een eerste huis te kopen?** Hoe krijgen **zonne- en windenergie** een plek in onze provincie? De komende jaren worden dergelijke keuzes gemaakt in het debat rond de **Omgevingswet**. Inspraak van burgers moet hierbij centraal staan; vroeg in het proces en minder vrijblijvend.

Het recht op onderwijs is een pijler van onze samenleving, zo ook het recht op taalonderwijs. In het digitale tijdperk zijn programmeertalen minstens zo relevant als Frans of Duits. Volt pleit voor het recht van ieder kind op **digitaal onderwijs**, aangeboden door een bibliotheek, school of maakplaats.

Volt wil dat cultuur overal in Noord-Holland binnen handbereik is. De provincie kan een belangrijke bijdrage leveren aan het in stand houden en ontwikkelen van een **vitale culturele leefomgeving** die onmisbaar is voor het menselijk welzijn, bijvoorbeeld door het cultuuraanbod in Noord-Holland diverser te maken door subsidies gericht in te zetten.



## Ondersteuning en toezicht

In de laatste jaren is er dusdanig veel van gemeenten gevraagd dat deze soms niet meer in staat zijn hun basistaken uit te voeren. Volt wil dat de provincie gemeenten dan te hulp schiet.

Ook willen we dat de provincie zichtbaar controle en toezicht houdt op de uitvoering van gekozen overheidsbeleid. Dat kan door proactief onderzoek uit te voeren naar lopende zaken op lokaal politiek niveau. Een aantal voorbeelden:

- Afspraken over de aanpak van woningnood of energiearmoede zijn van levensbelang voor de burgers wier levens hierdoor getroffen zijn. Gebrek aan capaciteit bij een gemeente mag geen reden zijn om hierin niet te voorzien.

- Bij het melden van misstanden is nog veel winst te behalen. Nu is dat nog de taak van het individuele Statenlid, dat handelt vanuit politieke overwegingen. Het zou beter zijn om een centraal, onpartijdig meldpunt in te richten, zoals bijvoorbeeld een ombudsman bij iedere provincie.
- Volt streeft een inclusieve raad van advies na, met een vast aantal zetels voor leden uit de gemeenschap met een vorm van beperking of ziekte. Deze groep ambassadeurs moet vooraf geconsulteerd worden door beleidsmakers. Dit in een passende vorm en taal om daadwerkelijke participatie mogelijk te maken.
- Ten slotte pleiten we ervoor dat provinciaal beleid getoetst wordt op basis van de Monitor Brede Welvaart. Deze monitor neemt naast economische aspecten ook duurzaamheid, welzijn en sociale gelijkheid mee in de afweging. Zo zorgen we ervoor dat het welzijn van de Noord-Hollanders altijd prioriteit krijgt.



# +1 Toekomst. Made in Europe

Noord-Holland is –net als Europa –toe aan bestuurlijke vernieuwing. We geloven in transformatie van binnenuit, gevoed door inspiratie van buitenaf. Daarvoor halen we de beste ideeën die zich al bewezen hebben in andere Europese regio's naar onze provincie.

## Lessen uit Europa

Deense fietsers hebben toegang tot een **netwerk van fietssnelwegen**. Er zijn meer dan zestig routes gepland met een totale lengte van 850 kilometer. Het doel: ruim baan voor veilig, snel en CO2-neutraal woon-werkverkeer op de (e-)fiets. Deze herkenbaar aangeduide 'supercykelstier' zijn in toenemende



mate onderdeel van het dagelijkse verkeer rondom Kopenhagen. De routes kwamen tot stand door samenwerking tussen de hoofdstad en omliggende regio's. De investering verdient zichzelf meer dan terug, door verbeterde gezondheid, minder ziekteverzuim en minder files.

We willen leren van de spilfunctie die Wageningen heeft in de agrosector, of Delft en Eindhoven op het gebied van techniek. We geloven dat Noord-Holland een pioniersrol kan vervullen op het gebied van duurzaam transport en toekomstbestendige mobiliteit: van scheepvaart en luchtvaart tot de energie die daarvoor nodig is. Dat betekent dat we de academische wereld, de industrie en de lokale en landelijke overheid vanuit de provincie moeten samenbrengen om deel te nemen in een **kennishub**. Hier vinden we antwoorden op de uitdagingen die het postfossiele tijdperk met zich meebrengt.

Als je als land geen grote olie-, gas- of goudvoorraad hebt en maar 1,3 miljoen inwoners, moet je slimme keuzes maken in je overheidsuitgaven. **Estland is een digitaliseringskampioen** en inspireert Volt.

De Esten zetten digitalisering in om de burgers inclusief en zo goed mogelijk van dienst te zijn, en dat werkt: het aantal tevreden gebruikers van de digitale overheid ligt al jaren 20% hoger dan het EU-gemiddelde. Verder hebben ze een levendige start-upcultuur; Estland heeft het hoogste aantal 'unicorns' (succesvolle start-ups) per capita.

Het parlement van Oost-België heeft een **permanent burgerberaad** ingevoerd. Centraal daarin staat de Bürgersammlung. Die bestaat uit 25 tot 50 inwoners van 16 jaar of ouder die uit de regio worden ingeloot. De selectie is zo opgezet dat er een evenwichtige samenstelling ontstaat qua geslacht, leeftijd, geografische en sociaaleconomische achtergrond. Zo'n burgerberaad krijgt vervolgens



gedegen voorlichting over de kwestie die voorligt, en geeft haar aanbevelingen aan het parlement.

Het **Bus Rapid Transitsysteem** in Rouen kan als voorbeeld dienen voor drukke trajecten in Noord-Holland. De bussen rijden op een busbaan en krijgen via GPS-technologie voorrang op het overige verkeer. Zo kunnen ze razendsnel grote hoeveelheden mensen van A naar B vervoeren. Met de komst van fossielvrij busvervoer biedt het systeem uitstootvrij massavervoer tussen het stadshart en P&R-locaties of andere delen van de regio.

## TOEKOMST MADE IN EUROPE

**TOEKOMST  MADE IN EUROPE**